

Naam:		Klas: 4MW
Vak: Geschiedenis	Leerkracht: VMOS, DERR,..	Datum: 22/5/2026
Taak: Stadswandeling de Gouden eeuw in Antwerpen		/
Doelstelling		Behaald
(08.06) De leerlingen analyseren kritisch historische bronnen met betrekking tot de bestudeerde periodes in functie van een historische vraag.		
(08.01) De leerlingen bouwen een historisch referentiekader op met structuurbegrippen, scharnierpunten en kenmerken eigen aan de middeleeuwen en de vroegmoderne tijd.		
(08.02) De leerlingen lichten verbanden toe tussen de maatschappelijke domeinen voor westerse en niet-westerse samenlevingen uit de middeleeuwen en de vroegmoderne tijd.		

Stop 1: Het KMSKA (startpunt)

1. Neem de historische kaarten (A3 formaat) en los onderstaande vragen op met deze kaarten.
 - a. Zoek waar je momenteel staat op de kaarten. Wat stond er in de plaats van het KMSKA in..? Kies uit: Spaanse Citadel of stadsmuren/grachten.
 - i. 1568= _____
 - ii. 1657= _____
 - b. Wat zou het nut zijn van de Spaanse Citadel?

 - c. Zou dit positief of negatief zijn voor de Antwerpenaren? Waarom?

 - d. De Citadel is dicht tegen de Schelde gebouwd. Waarom zouden ze dit gedaan hebben?

Stop 2: zuidersluis en Scheldekaaien

e. Waarvoor werden de Scheldekaaien gebruikt in de Vroegmoderne tijd?

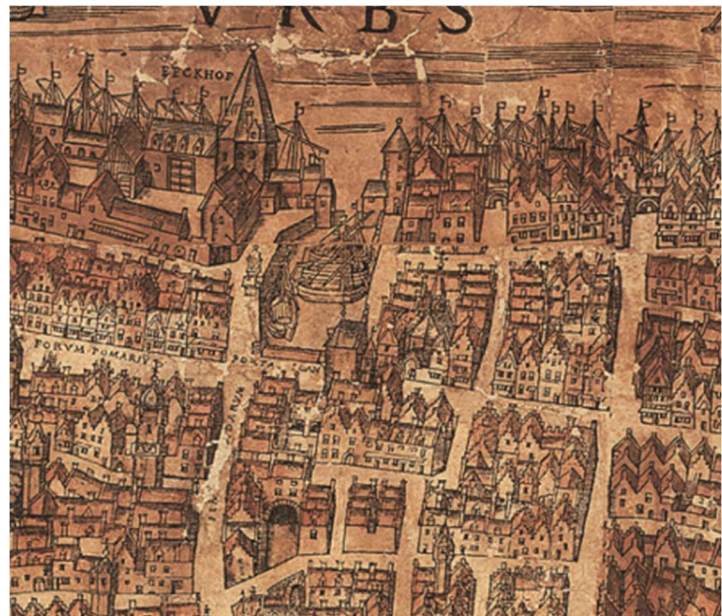
f. Worden ze vandaag nog voor hetzelfde gebruikt? Ja/nee

g. Waren de kaaien altijd zo recht? Ja/nee? Zo niet, waarom zou dit niet altijd zo geweest zijn?

h. Wat is een kaai? Leg het uit in je eigen woorden.

Stop 3: Sint-Jansvliet

2. Wat is een vliet? Leg uit in je eigen woorden en leg ook de functie ervan uit. Wees volledig.

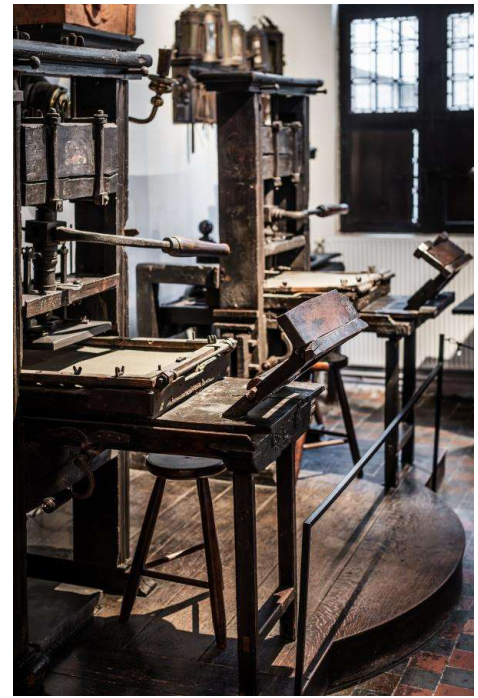

Stop 4: Museum Plantin-Moretus

3. Bekijk de foto. Wat staat er op afgebeeld? Wat heeft dit te maken met het museum?

4. Welke ambacht gebruikte dit toestel?

5. Waarom zou dit beroep belangrijk zijn voor de Gouden eeuw van Antwerpen?

Stop 5: Suikerrui

De ruien in de 19de eeuw

De ruien vandaag

6. Kijk naar de foto links. Wat zie je allemaal?

7. Vergelijk de foto's met elkaar. Wat kan je zeggen over het gebruik van de ruien vroeger en nu?

Vroeger: _____

Nu: _____

8. Het water in de ruïen was enorm vervuild. Waarom? (kijk zeker naar de foto's rechts.)

9. Wat kan dit vuil water met zich meebrengen?

Stop 6: Grote markt en Brabofontein

10. In welke kunststijl is het stadhuis van Antwerpen gemaakt?

11. Benoem de landen, gemeenten of gemeenschappen die op volgende vlaggen worden afgebeeld. Weet je het niet? Vraag het aan iemand!

12. Wie waren de eigenaren van de gildehuizen rond de grote markt?

13. Lees onderstaand verhaal over Druon Antigoon en Silvius Brabo en beantwoord de bijhorende vragen.

De mythe van Silvius Brabo en Druon Antigoon

Volgens de Antwerpse mythe die ontstaan is in de Middeleeuwen doolde er door Brabant een reus genaamd Druon Antigoon. Deze Druon leek, behalve zijn lengte, in niets op de latere mythische Grote Vriendelijke Reus die door Roald Dahl beschreven werd, want Druon Antigoon was het tegenbeeld van een vriendelijke reus. Hij terroriseerde de buurt rond Antwerpen door van schippers tol te eisen. Dit deed hij enkele kilometers voor de stad bij de bocht van Sint-Anneke. Als een schipper weigerde te betalen of geen geld had, hakte Druon Antigoon de hand van de schipper eraf en gooide die in de Schelde.

De Romeinse legionair Silvius Brabo die bevriend zou zijn met Julius Caesar was op een gegeven moment klaar met de reus Druon. Hij zocht hem op, vocht met hem, doodde hem en hakte vervolgens de hand van de reus eraf. Nu was het Silvius Brabo's beurt om de hand van de reus in de Schelde te slingeren. Vanwege Brabo's 'hand werpen' zou Antwerpen aan haar naam zijn gekomen. In meerdere Vlaamse dialecten wordt de letter 'h' namelijk niet uitgesproken, zodat 'Antwerpen' ontstaat.

Bron: <https://historiek.net/silvius-brabo-druon-antigoon/80323/>

a. Van waar komt de naam Antwerpen?

b. Wie staat er op het standbeeld op de grote markt afgebeeld?

c. Wat heeft die persoon vast? _____

- d. Dit is het oude wapenschild van Antwerpen. Verklaar de handen op het schild.

Stop 7: Vleeshuis

14. In welke stijl is het Vleeshuis gebouwd? Benoem minstens 1 element.

15. Van welke Gilde was het Vleeshuis eigendom? Wat deden ze daar?

16. Wat was het nut van een Gilde? Welke voordelen en nadelen heeft een Gilde?

Stop 8: Sint-Pietersvliet

Stop 9: Schipperskwartier

17. Wat is een schipper? _____

18. Wat is de link tussen schippers, matrozen en prostitutie. Waarom ligt de prostitutiebuurt van Antwerpen dus dicht tegen de plek waar veel boten vroeger aanmeerde?

Stop 10: Brouwersvliet

19. Waarom werd dit de Brouwersvliet genoemd?

Stop 11: Bonapartedok (eindstop)

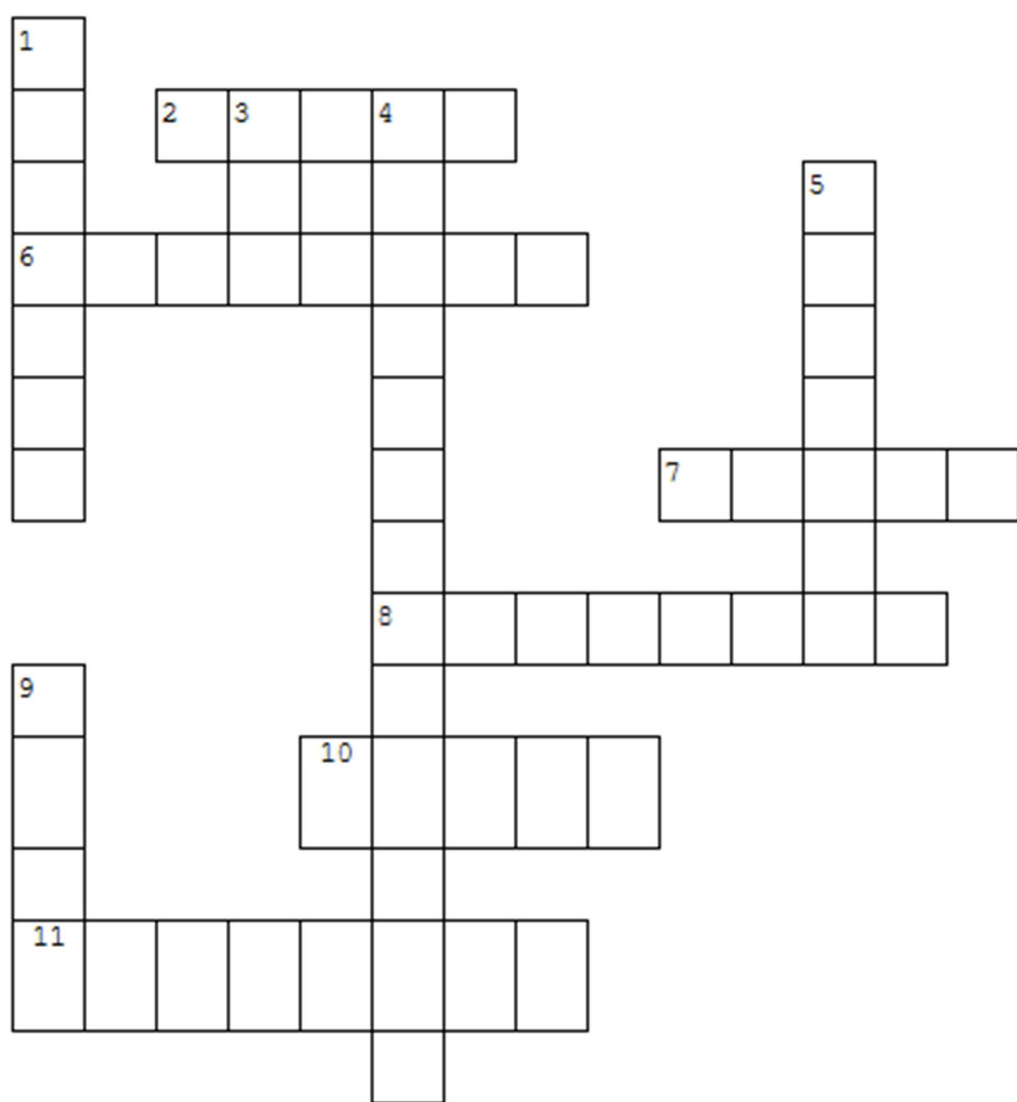
20. Verklaar de namen Middelvliet en Timmervliet. Wat zou het nut kunnen zijn van de Timmervliet?

Algemene vragen

21. Benoem zo veel mogelijk straten met vliet en rui in de naam. Let dus goed op de straatnamen tijdens de wandeling.

22. Duidt de nummer van elke stop aan op onderstaande kaart van 1568.

Horizontaal

2. achternaam van de romein Silvius
6. naam van de reus die tol eiste
7. vereniging van mensen met één ambacht
8. persoon die de baas op een schip was
10. watergracht waar boten aanmeerde
11. toestel dat drukken toelaat

Verticaal

1. versterkt fort van de Spanjaarden
3. Open gracht gebruikt als riool en dok
4. grootste vliet van Antwerpen
5. naam van de rivier aan Antwerpen
9. in de Schelde geworpen door de reus